

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Hjälpmedelscentrum
Britta Johnsson, Maria Hjort, Åsa Pettersson,
Hjälpmedelskonsulenter
hmc.forflyttningshjalpmedel@regionvastmanland.se

021-17 30 48

TJÄNSTESKRIVELSE FÖRSLAG PÅ TYDLIGARE KRITERIER VID FÖRSKRIVNING AV ROLLATORER

Förslag till beslut

1. Differentierade kriterier för olika typer av rollatorer införs enligt redovisat förslag.
2. Gäller från och med 2026-06-01

Ärendet i korthet

I upphandlat sortiment för rollatorer finns olika modeller med olika egenskaper, standardrollator, lättviktsrollator och rollator med stora hjul. Kriterierna i Hjälpmedelshandboken för att få en rollator förskrivna är samma för alla modellerna. I praxis förekommer dock en nyansering av vilka behov som respektive modell ska motsvara. Lättviktsrollator och rollator med stora hjul är dyrare än standardrollator vilket riskerar att vara kostnadsdrivande. Därför föreslås ett förtydligande i Hjälpmedelshandboken som ger stöd för vilken rollator som kan förskrivas för vilka behov. Detta förtydligande gäller inte barn under 20 år.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Hjälpmedelshandboken ger idag ingen guidning i vilken modell av rollator som förskrivas för vilket behov.

Hjälpmedelskonsulenter inom området gånghjälpmedel stöter ofta på uppfattningen hos förskrivare och allmänhet att en lättviktsrollator förskrivas när behovet framför allt är inomhusbruk och att en rollator med stora hjul förskrivas för utomhusbruk oavsett hur personens utomhusmiljö ser ut.

Standardrollatorer är tillverkade för både inomhus- och utomhusbruk. Funktionen är utvärderad i samband med upphandlingen då rollatorer testas på olika underlag och ska klara vissa krav. De finns i olika bredder, sitthöjder och handtagshöjder och ska därigenom passa de flesta personers behov av rollator.

Sortiment

- Standardrollator finns i olika storlekar

Inköpspris från 830 - 1100 kr/styck. Vikt ca 9,5 – 9,7 kg.

I det nuvarande upphandlade sortimentet finns Rollator Rebel

- Lättviktsrollator finns i olika storlekar

Är en rollator med lägre vikt, vilket underlättar och kan vara fördelaktigt för personer som behöver lyfta sin rollator i och ur bil eller på buss eller som har nedsatt fysisk kapacitet och behöver spara på energi till exempel vid hjärtsvikt/ KOL/ nedsatt allmäntillstånd.

Inköpspris från 950 - 1350 kr/styck. Vikt 6,1-6,8 kg.

I det nuvarande upphandlade sortimentet finns Topro Troja original.

- Rollator med stora hjul finns i olika storlekar

Är en rollator med större hjul än standardrollator. Den kan underlätta gång på ojämnt underlag och kan underlätta vid gång för personer som har behov av ett stadigare/ tyngre gånghjälpmiddel.

Inköpspris 1055 - 4100 kr/styck. Vikt: 11,3 kg.

I det nuvarande upphandlade sortimentet finns Rollator Carl-Oskar.

Nuvarande kriterier

Kriterier i Hjälpmiddelshandboken idag:

”Rollatorer ISO-kod 12 06 06. Förskrivs för att kompensera nedsatt gångförmåga när enklare hjälpmedel som käpp eller kryckkäpp inte fungerar. En rollator kan förskrivas kostnadsfritt. Behovet avgör om det ska vara standardrollator eller rollator med stora hjul.”

Antal förskrivna rollatorer

Under 2025 har förskrivningsfördelning och kostnader sett ut så här:

Antal förskrivna rollatorer under 2025

Modell	Antal
Standardrollator	3 992
Lättviktsrollator	717
Rollator med stora hjul	2 191

Antal inköpta rollatorer under 2025

Modell	Antal	Total kostnad kr
Standardrollator	1 212	1 045 560
Lättviktsrollator	90	104 200
Rollator med stora hjul	638	753 092

Omvärldsbevakning

Vid en genomgång av hur kriterierna ser ut i de andra regionerna i 7-klövern kan man se att det finns grundläggande gemensamma kriterier att hjälpmedlet kan förskrivas till personer med *nedsatt gångförmåga*. Fler regioner har tillägg som syftar till att differentiera förskrivningen av olika modeller för olika behov.

Följande differentierade kriterier ger stöd till den praxis som råder i Västmanland men som inte finns tydliggjord i regelverket.

Region Sörmland:

"Kombinerad inne- och ute rollator ska alltid provas i första hand. Rollator med stora hjul kan förskrivas till person med nedsatt gångförmåga som inte klarar att gå med kombinerad inne- och uterollator i avsedd utomhusmiljö."

Region Värmland:

"Välj modell utifrån användningsområde och brukarens förutsättningar. I första hand förskrivs standardrollator. När användning sker i brukarens närmiljö, på ojämnt underlag, där standardrollator inte kan tillgodose behovet av dagliga aktiviteter, kan rollator med stora hjul förskrivas. Storhjulig rollator kan också vara aktuell när brukarens funktionsförmåga kräver ett extra stabilt gångstöd."

Region Örebro län:

"Om det finns behov av rollator både inom- och utomhus förskrivs i första hand ett hjälpmedel för kombinerat bruk."

Region Dalarna:

"Rollator med små hjul kan användas både inom- och utomhus. Rollator med stora hjul rekommenderas när rollatorn ska användas utomhus."

Förslag på förändrade kriterier

Differentierade kriterier för förskrivning av olika typer av rollatorer enligt följande:

Rollator

Det finns olika kriterier för olika typer av rollatorer, det som är specifikt beskrivs under rubrikerna

- Standardrollator
- Lättviktsrollator
- Rollator med stora hjul

Kriterier för förskrivning

Rollator förskrivs för att kompensera nedsatt gångförmåga när enklare hjälpmedel som käpp eller kryckkäpp, som är ett egenansvar, inte fungerar. En rollator kan förskrivas kostnadsfritt.

Standardrollator

Rollator som är lämpad att användas ute och inne och som ska förskrivas i första hand.

Lättviktsrollator

Kan förskrivas då standardrollator är för tung att köra och hantera för patient med nedsatt fysisk kapacitet vid till exempel lyft in i bil eller i kollektivtrafik eller när måtten på standardrollatorerna inte tillgodoser patientens behov.

Rollator med stora hjul

Kan förskrivas då standardrollator inte bedöms tillräcklig på grund av att terrängen i patientens närmiljö är för krävande eller när behov finns av extra stabilt gångstöd utifrån patientens funktionsförmåga.

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Bedömningen vid förskrivning av rollator är viktig för att följa förslaget om differentierad förskrivning.

Ekonomiska konsekvenser

Standardrollatorer förskrivs i störst mängd även utan förtydligade kriterier. Med förtydligade kriterier torde förskrivningen av andra modeller än standardrollator minska. Att förtydliga kriterierna i Hjälpmedelshandboken för att hålla nere kostnaderna bedöms därför vara av vikt.

Hållbarhet

Mänskliga rättigheter

Rollatorer hjälper personer att vara aktiva och självständiga.

Rätt person ska ha rätt hjälpmedel, det verkliga behovet ska styra, förtydligade kriterier kan underlätta för förskrivarna att göra en korrekt bedömning.

Barnrättsperspektiv

En prövning är inte aktuell då förslaget gäller rollator för vuxna.

Invånarperspektiv

Västmanland har en generös hållning till förskrivning av rollatorer. Två rollatorer kan vid behov förskrivas mot en egenavgift på 500 kr. Västmanland har i ett nyligen taget beslut valt att behålla möjligheten till dubbelförskrivningen. En anledning är att möjliggöra för personer att vara självständiga i sina dagliga utomhusförflyttningar då det ses som en hälsofrämjande åtgärd och är en mindre kostsam lösning än till exempel hemtjänst.

Uppföljning

Om en förändring av kriterierna genomförs kommer en uppföljning av antalet rollatorer av olika modeller som förskrivs och totala kostnader för inköp att följas upp. Detta för att se om ändringen hade avsedd effekt. Ansvariga är hjälpmedelskonsulenter inom området gånghjälpmedel.

Beslutet skickas till

Magnus Loman verksamhetschef Hjälpmedelscentrum

Samtliga Västmanlands kommuners myndighetsbrevlådor

Region Västmanlands myndighetsbrevlåda